

Anonymizované znění

Překlad

C-339/20 - 1

Věc C-339/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

24. července 2020

Předkládající soud:

Cour de cassation (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

1. dubna 2020

Navrhovatel:

VD

[omissis]

FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA

[omissis]

ROZSUDEK COUR DE CASSATION, CHAMBRE CRIMINELLE (kasační soud, trestní oddělení, Francie)

ze dne 1. dubna 2020

VD podal dne 20. prosince 2018 kasační opravný prostředek proti rozsudku č. 10 vydanému chambre de l'instruction de la cour d'appel de Paris, 2e section (trestní senát odvolacího soudu v Paříži, 2. oddělení, Francie), který v rámci trestního řízení, jež je proti VD vedeno pro jednání naplňující skutkovou podstatu trestných činů obchodování zasvěcené osoby a praní peněz, rozhodl o jeho návrhu na zrušení aktů vydaných v řízení.

[omissis] [omissis] [skutečnosti týkající se řízení]

Skutkové okolnosti sporu a řízení

- 1 *[omissis] [úvodní formulace]*
- 2 Návrhem ze dne 22. května 2014 bylo zahájeno soudní vyšetřování pro skutky kvalifikované jako trestný čin obchodování zasvěcené osoby a podílnictví.
- 3 Prvním doplněním uvedeného návrhu ze dne 14. listopadu 2014 bylo toto soudní vyšetřování rozšířeno na další jednání naplňující skutkovou podstatu trestného činu obchodování zasvěcené osoby a účastenství a podílnictví na této trestné činnosti. Na základě oznámení ze dne 23. a 25. září 2015 zaslaných generálním tajemníkem Autorité des marchés financiers (Úřad pro dohled nad finančním trhem, Francie; dále jen „AMF“), k nimž byly připojeny listinné důkazy získané v rámci šetření provedeného tímto nezávislým veřejným orgánem, jež obsahovaly mimo jiné osobní údaje o provozu na telefonních linkách, bylo soudní vyšetřování třemi doplněními výše uvedeného návrhu ze dne 29. září a 22. prosince 2015 a poté 23. listopadu 2016 rozšířeno na akcie společností CGG, Airgas a Air Liquide a veškeré finanční nástroje s nimi spojené, a to pro stejně kvalifikované skutky a pro účastenství a trestné činy úplatkářství a praní peněz.
- 4 Následně bylo dne 22. prosince 2015 vydáno usnesení o oddělení věci týkající se skutkových okolností souvisejících s akcemi společností CGG a Airgas, a následně dne 20. dubna 2017 bylo vydáno usnesení o oddělení věci týkající se pouze cenných papírů společnosti CGG.
- 5 Dne 10. března 2017 bylo VD v souvislosti s uvedenými cennými papíry sděleno obvinění pro trestné činy obchodování zasvěcené osoby a praní peněz; VD následně podal dne 5. září 2017 žalobu na neplatnost a dne 19. října 2018 dva návrhy na zrušení aktů vydaných v řízení.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

- 6 *[omissis]*
- 7 *[omissis]*
[omissis]
- 8 *[omissis]*
- 9 *[omissis] [Důvod vycházející z protiústavnosti článku L.465-1 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon), který kasační soud prohlásil za bezpředmětný]*

Ke druhému a třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

[omissis]

10 *[omissis]*

11 *[omissis]*

[omissis]

12 *[omissis]*

13 *[omissis]*

[omissis]

14 *[omissis]*

15 *[omissis] [omissis] [Důvody týkající se porušení článku 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vnitrostátních ustanovení, nedostatku odůvodnění a nedostatku právního základu v souvislosti s absencí důkazního spisu z původního soudního vyšetřování, které kasační soud odmítl]*

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku

Znění důvodu kasačního opravného prostředku

16 Tento důvod vychází z porušení článku 6 odst. 1 a článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, článků 7, 8 a 11 a 52 Listiny základních práv Evropské unie a článku 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, a dále z článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon), článků L. 14-1 a R. 10-13 1 code des postes et communications électroniques (zákon o poštách a elektronických komunikacích), článku 112-4 code pénal (trestní zákon), bodů 591 a 593 preambule téhož zákona, nedostatku odůvodnění a nedostatku právního základu.

17 Navrhovatel kritizuje napadený rozsudek z důvodu, že jím soud prohlásil žalobu za neopodstatněnou a rozhodl, že není namístě prohlásit žádný důkaz za neplatný ani zrušit žádný akt vydaný v řízení, přestože:

„1./ zaprvé, jelikož Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že jedno z právních ustanovení použitelných na projednávanou věc je v rozporu s Úmluvou, musí vnitrostátní soud rozhodnout v souladu s rozhodnutím o rozporu s Úmluvou; odvolací soud svým rozhodnutím, že ‚ustanovení článku L. 621-10 zřejmě nejsou v rozporu s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací‘, porušil výše uvedené předpisy, jelikož měl správně uplatnit

rozhodnutí o rozporu článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon) s Úmluvou;

2./ zadruhé a v každém případě musí každý rozsudek nebo rozhodnutí obsahovat dostatečné odůvodnění výroku v něm uvedeného, přičemž nedostatečné odůvodnění má stejné účinky jako chybějící odůvodnění; soud rozhodující ve věci samé tím, že zamítl žalobu na neplatnost podanou VD s odkazem na rozsudek SDEU ze dne 2. října 2018, aniž uvedl důvody, proč by měl citovaný judikát, o němž se opírá, vylučovat použitelnost rozhodnutí o rozporu článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon) s Úmluvou v projednávané věci, porušil smysl a působnost výše uvedených předpisů.“

Odpověď soudu

- 18 Soud rozhodující ve věci samé odmítl námitku rozporu článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon) a článku L. 34-1 code des postes et communications électroniques (zákon o poštách a elektronických komunikacích) s Úmluvou s ohledem na požadavky směrnice 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, vykládané ve světle judikatury SDEU, s tím, že nejprve připomněl okolnosti, za kterých byly shromážděny osobní údaje týkající se mimo jiné VD, a poté uvedl, že čl. L. 621-10 du code monétaire et financier (měnový a finanční zákon), který přiznává oprávněným pracovníkům příslušného správního orgánu, vázaným povinností zachování profesního tajemství, pravomoc získávat údaje o připojení, není zřejmě v rozporu s čl. 15 odst. 1 shora uvedené směrnice.
- 19 Totéž podle zmíněného soudu platí pro ustanovení článku L.34-1 code des postes et communications électroniques (zákon o poštách a elektronických komunikacích), a to s ohledem na omezení stanovená v článku R. 10-3 I, pokud jde o údaje, jež jsou operátoři povinni uchovávat, a dobu jejich uchovávání.
- 20 Zmíněný soud zdůrazňuje, že čl. 23 odst. 1 písm. h) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu přiznává příslušným orgánům pravomoc požadovat, pokud to není v rozporu s vnitrostátními právními předpisy, stávající záznamy o datových přenosech uchovávaných telekomunikačním operátorem v případě, kdy existuje důvodné podezření z porušení předpisů a kdy tyto záznamy mohou být relevantní pro vyšetřování porušení čl. 14 písm. a) nebo b), který stanoví zákaz provádět obchodování zasvěcené osoby nebo se o ně pokoušet nebo doporučovat jiné osobě, aby prováděla obchodování zasvěcené osoby, nebo ji k tomu navádět, nebo článku 15, který stanoví zákaz manipulace s trhem.
- 21 Z toho zmíněný soud dovozuje, že akty vydané na základě ustanovení, která jsou v souladu s evropským nařízením jakožto evropským právním aktem s obecnou působností, jehož všechna ustanovení jsou závazná a přímo použitelná ve všech členských státech na všechny právní subjekty, nemohou být neplatné.
- 22 Navrhovatel na podporu svého kasačního opravného prostředku podaného proti napadenému rozsudku v podstatě tvrdí, že shromážděním údajů na základě shora

uvedených předpisů, které stanoví plošné a nerozlišující uchovávání údajů, byla porušena výše uvedená směrnice 2002/58/ES, jak ji vykládá SDEU, a že ustanovení článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon), ve znění zákona ze dne 26. července 2013, nestanoví žádné omezení pravomoci vyšetřovatelů úřadu AMF požadovat sdělení uchovaných údajů.

- 23 K tomuto bodu generální advokát uvádí, že je třeba položit Soudnímu dvoru Evropské unie dvě předběžné otázky, první ohledně souladu podmínek uchovávání osobních údajů o připojení ze strany soukromých operátorů s Úmluvou a druhou ohledně podmínek přístupu k těmto údajům ze strany AMF, jak jsou stanoveny ve shora uvedeném článku L. 621-10, ve znění použitelném v rozhodné době, s přihlédnutím k ustanovením nařízení (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES ze dne 28. ledna 2003 o obchodování zasvěcené osoby a manipulaci s trhem a k povinnostem, jež z tohoto nařízení vyplývají pro členské státy.
- 24 Navrhovatel v replice uplatňuje, že není namístě položit Soudnímu dvoru předběžné otázky, jelikož ten se již ke smyslu směrnice 2002/58/ES ze dne 12. června 2002 jasně vyjádřil.
- 25 V rámci přezkumu tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je třeba rozlišovat mezi podmínkami přístupu k údajům o připojení a podmínkami jejich uchovávání.

K přístupu k údajům o připojení

- 26 Ve svém rozsudku ze dne 21. prosince 2016, *Tele 2 Sverige* (spojené věci C-203/15 a C- 698/15), Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8, 11 a 52 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že „brání vnitrostátní právní úpravě, která upravuje ochranu a bezpečnost provozních a lokalizačních údajů, zejména přístup příslušných vnitrostátních orgánů k uchovávaným údajům, a která v rámci boje proti trestné činnosti neomezuje tento přístup tak, aby byl umožněn výlučně pro účely boje proti závažné trestné činnosti, a nepodmiňuje tento přístup předchozím přezkumem ze strany soudu nebo nezávislého správního orgánu, a která nevyžaduje, aby dotčené údaje byly uchovávány na území Unie“ (bod 125).
- 27 Conseil constitutionnel (Ústavní soud, Francie) pak svým nálezem ze dne 21. července 2017 prohlásil první pododstavec článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon) za protiústavní s odůvodněním, že postup přístupu k údajům ze strany AMF v podobě, v jaké byl upraven v rozhodné době, není v souladu s právem na soukromí chráněným článkem 2 Déclaration des droits de l'homme et du citoyen (Deklarace práv člověka a občana). Nicméně s ohledem na skutečnost, že okamžité zrušení sporných ustanovení by mělo zjevně nepřiměřené důsledky, odložil Conseil constitutionnel (Ústavní soud, Francie) účinnost tohoto zrušení až na 31. prosince 2018. Na základě tohoto rozhodnutí o

protiústavnosti přijal zákonodárce zákonem č. 2018-898 ze dne 23. října 2018 nový článek L. 621-10-2, který stanovil, že každý přístup vyšetřovatelů úřadu AMF k údajům o připojení vyžaduje předchozí povolení vydané jiným nezávislým správním orgánem, označeným jako „kontrolor žádostí o přístup“;

- 28 S ohledem na odklad data účinnosti nálezu Conseil constitutionnel (Ústavní soud, Francie) je třeba mít za to, že z protiústavnosti právních ustanovení použitelných v rozhodné době nelze dovozovat jejich neplatnost. Naproti tomu, ačkoli podle článku L. 621-1 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon), jak ve znění použitelném v době, kdy nastaly sporné skutečnosti, tak v aktuálně platném znění, je úřad AMF „nezávislý veřejný orgán“, nebylo právo jeho vyšetřovatelů na přístup k údajům o připojení, které nebylo podmíněno předchozím přezkumem ze strany soudu nebo jiného nezávislého správního orgánu, slučitelné s požadavky článků 7, 8 a 11 Listiny základních práv Evropské unie, jak je vykládá SDEU.
- 29 Jediná otázka, která vyvstává, se týká možnosti odložit účinky rozhodnutí o protiústavnosti článku L. 621-10 code monétaire et financier (měnový a finanční zákon) na později.

K uchovávání údajů o připojení

- 30 Ve svém rozsudku ze dne 21. prosince 2016, Tele 2 Sverige (spojené věci C-203/15 a C- 698/15), Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8, 11 a 52 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že „brání vnitrostátní právní úpravě, která za účelem boje proti trestné činnosti stanoví plošné a nerozlišující uchovávání veškerých provozních a lokalizačních údajů všech účastníků a registrovaných a uživatelů, které se vztahuje na veškeré prostředky elektronické komunikace“ (bod 112).
- 31 V projednávané věci využil přístup k uchovaným údajům úřad AMF, který měl podezření na zneužívání trhu, jež by mohlo naplňovat skutkovou podstatu několika závažných trestných činů, a pro jejich účinné vyšetření potřeboval prostudovat různé uchované údaje za určitou dobu, z nichž bylo možné zjistit výměnu vnitřních informací mezi více lidmi a odhalit tak existenci nezákonných praktik v této oblasti.
- 32 Toto šetření vedené úřadem AMF odpovídá povinností uloženým členským státním směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES ze dne 28. ledna 2003 o obchodování zasvěcené osoby a manipulaci s trhem (zneužívání trhu), která jim stanoví povinnost určit jediný správní orgán, jehož pravomoci vymezené v čl. 12 odst. 2 písm. d) zahrnovaly pravomoc požadovat „existující telefonní záznamy a existující záznamy o datovém provozu“.
- 33 Nařízení (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu, kterým byla výše uvedená směrnice s účinností k 3. červenci 2016 nahrazena, stanoví „společný regulační rámec týkající se obchodování zasvěcené osoby, nedovoleného zpřístupnění vnitřní informace a manipulace s trhem [...] a zavádí opatření proti zneužívání trhu s cílem zajistit integritu finančních trhů v Unii,

zlepšit ochranu investorů a posílit důvěru v tyto trhy“, jak vyplývá z jeho předmětu vymezeného v článku 1.

- 34 Podle článku 23 odst. 2 písm. g) a h) je příslušný orgán oprávněn požadovat stávající záznamy telefonních rozhovorů, elektronické komunikace nebo záznamy o datových přenosech uchovávaných investičním podnikem, úvěrovou institucí nebo finanční institucí.
- 35 Dále je oprávněn požadovat, pokud to není v rozporu s vnitrostátními právními předpisy, stávající záznamy o datových přenosech uchovávaných telekomunikačním operátorem v případě, kdy existuje důvodné podezření z porušení předpisů a kdy tyto záznamy mohou být relevantní pro vyšetřování porušení článku 14 písm. a) nebo b), týkajícího se obchodování zasvěcené osoby a nedovoleného zveřejnění vnitřní informace, nebo článku 15, týkajícího se manipulace s trhem.
- 36 V tomto nařízení se rovněž zdůrazňuje (bod 65 odůvodnění), že tyto údaje o připojení představují zásadní a někdy jediný důkaz pro odhalování a prokazování existence obchodování zasvěcené osoby a manipulace s trhem, jelikož jejich pomocí je možné stanovit totožnost osoby odpovědné za šíření nepravdivé nebo zavádějící informace nebo to, že dané osoby byly po určitou dobu v kontaktu a že mezi dvěma nebo více lidmi existuje nějaký vztah.
- 37 Uvádí se v něm, že výkon těchto pravomocí může vést k závažnému narušení práva na ochranu soukromého a rodinného života, soukromí a komunikací, a proto by měly členské státy uplatňovat přiměřená a účinná opatření zamezující zneužívání a omezit tyto pravomoci na míru nezbytnou pro řádné vyšetřování závažných případů, v nichž neexistují rovnocenné prostředky k účinnému dosažení stejného výsledku, z čehož vyplývá, že některé případy zneužití trhu, na něž se vztahuje uvedené nařízení, je třeba považovat za závažná porušení (bod 66 odůvodnění).
- 38 V projednávané věci byly vnitřní informace, jež mohly být předmětem protiprávního jednání na trhu, v zásadě ústní a tajné.
- 39 Vystává tak otázka, jak lze sladit čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, vykládaný ve světle článků 7, 8 a 11 Listiny základních práv Evropské unie, s požadavky zakotvenými ve shora citovaných ustanoveních směrnice 2003/6 a nařízení 596/2014.
- 40 Stávající judikatura zřejmě neposkytuje jasnou odpověď na uvedenou otázku v tomto dosud neřešeném právním rámci a za takového skutkového stavu, a nelze tedy mít za to, že by neexistovala žádná důvodná pochybnost o správném způsobu uplatnění unijního práva. S ohledem na výše uvedené je třeba obrátit se na Soudní dvůr.
- 41 Pokud by na základě odpovědi Soudního dvora dospěl Cour de cassation (kasační soud, Francie) k závěru, že francouzská právní úprava týkající se uchovávání

údajů o připojení není v souladu s unijním právem, je namístě položit otázku, zda lze dočasně zachovat účinky takové právní úpravy, aby se předešlo právní nejistotě a bylo možné již shromážděné a uložené údaje užít k některému z účelů stanovených touto právní úpravou.

- 42 S ohledem na výše uvedené je namístě položit Soudnímu dvoru Evropské unie následující předběžné otázky, které jsou uvedeny ve výroku rozhodnutí.

Z TĚCHTO DŮVODŮ soud:

[omissis] [odmítnutí druhého a třetího důvodu kasačního opravného prostředku]

[omissis] [prohlášení prvního důvodu kasačního opravného prostředku za bezpředmětný]

POKLÁDÁ Soudnímu dvoru Evropské unie následující předběžné otázky:

1) Nevyplývá z čl. 12 odst. 2 písm. a) a d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES ze dne 28. ledna 2003 o obchodování zasvěcené osoby a manipulaci s trhem a z čl. 23 odst. 2 písm. g) a h) nařízení (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu, kterým byla výše uvedená směrnice s účinností k 3. červenci 2016 nahrazena, vykládaného ve světle bodu 65 odůvodnění tohoto nařízení, s ohledem na tajnou povahu vyměňovaných informací a skutečnost, že dotčena může být široká veřejnost, možnost vnitrostátního zákonodárce nařídít operátorům elektronických komunikací povinnost dočasného, avšak nerozlišujícího uchovávání údajů o připojení za účelem umožnit správnímu orgánu uvedenému v článku 11 směrnice a článku 22 nařízení, pokud má podezření, že určité osoby by se mohly podílet na obchodování zasvěcené osoby nebo manipulaci s trhem, vyžádat si od operátora stávající záznamy o datových přenosech v případě, kdy existuje důvod domnívat se, že tyto záznamy související s předmětem vyšetřování mohou být relevantní jako důkaz, že skutečně došlo k takovému porušení, zejména tím, že jejich prostřednictvím bude možné zpětně vysledovat kontakty mezi dotčnými v době před vznikem takového podezření?

2) Pokud by na základě odpovědi Soudního dvora dospěl Cour de cassation (kasační soud, Francie) k závěru, že francouzská právní úprava týkající se uchovávání údajů o připojení není v souladu s unijním právem, lze dočasně zachovat účinky takové právní úpravy, aby se předešlo právní nejistotě a bylo možné již shromážděné a uložené údaje užít k některému z účelů stanovených touto právní úpravou?

3) Může vnitrostátní soud dočasně zachovat účinky právní úpravy, která přiznává zástupcům nezávislého správního orgánu pověřeným vyšetřováním případů zneužití trhu právo na přístup k údajům o připojení, které není podmíněno předchozím přezkumem ze strany soudu nebo jiného nezávislého správního orgánu?

[omissis] [odklad rozhodnutí o čtvrtém důvodu kasačního opravného prostředku]

[omissis]

PRACOVNÍ DOKUMENT